

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ТЕОРІЇ ЗАСВОЄННЯ МОВИ

підготовки	Магістра
Спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика
форма навчання	денна, заочна
Курс	1-й
Семестр	II

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Теорії засвоєння мови» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.

Розробники: кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Рогач О.О., кандидат філологічних наук, ст. викладач кафедри прикладної лінгвістики Рогач Ю.І.

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «**Теорії засвоєння мови**» затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Завідувач кафедри: : _____ проф. Біскуб І. П.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подана згідно з навчальним планом спеціальності та представлена у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Магістр	Вибіркова навчальна дисципліна
		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
		Лекції – 12 год.
		Практичні (семінарські) - 8 год.
		Консультації - 6 год.
Кількість годин/кредитів 90/3		Самостійна робота - 64 год.
		Форма контролю: залік
		Мова навчання – англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Магістр	Вибіркова навчальна дисципліна
		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
		Лекції – 4 год.
		Практичні (семінарські) - 2 год.
		Консультації - 12 год.
Кількість годин/кредитів 90/3		Самостійна робота - 72 год.
		Форма контролю: залік
		Мова навчання – англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Рогач Оксана Олексіївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри прикладної лінгвістики
Посада	Доцент
Контактна інформація	м.т. (096)5612665
	oksana.rog@vnu.edu.ua,
Дні занять	(<i>посилання на електронний розклад</i>)
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

1. *Анотація курсу.* Силабус навчальної дисципліни «Теорії засвоєння мови» складений відповідно до освітньо-професійної програми **Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика** підготовки магістра спеціальності 035 Філологія.

Дисципліна «Теорії засвоєння мови» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін для студентів-магістрів. Вона забезпечує формування в студентів науково-дослідницької професійно-орієнтованої компетентності; вивчення цієї дисципліни дозволить зрозуміти основні когнітивно-мисленнєві процеси, що супроводжують засвоєння рідної мови, а також оволодіння/вивчення англійської мови як іноземної; дізнатися про сучасні методи навчання англійської мови як іноземної на основі автентичних підручників, текстів та матеріалів; уможливить реалізацію набутих теоретичних знань в реальному світі викладацької діяльності.

2. *Пререквізити.* Підґрунтям для викладання курсу «Теорії засвоєння мови» є володіння англійською на рівні B1, B2, C1; успішне засвоєння освітніх компонент «Англійська мова», «Основи прикладної лінгвістики», «Комп'ютерна лінгвістика», «Методика викладання іноземних мов», тощо.

До *постреквізитів* належать такі дисципліни, як «Наукова комунікація іноземною/українською мовою», «Філософія мови», «Нові тенденції сучасної лінгвістики», «Педагогіка вищої школи і методика викладання у закладах вищої освіти», а також асистентська практика.

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.*

Мета навчальної дисципліни «Теорії засвоєння мови (Language Acquisition Theories)» - вивчення її термінологічного апарату, процедур засвоєння рідної мови на різних мовних рівнях (фонетичному, морфологічному, лексичному, семантичному та синтаксичному), а також особливості вивчення та викладання англійської мови як іноземної. **Основні завдання:** ознайомити студентів з основними теоріями засвоєння/оволодіння мовою; окреслити основні етапи та порядок засвоєння рідної та іноземної мов з урахуванням когнітивно-мисленнєвих та психологічних процесів; навчити студентів використовувати термінологічний апарат і методи викладання іноземної/рідної мов; створити необхідні освітні умови для опанування студентами сучасними підходами і методами вивчення іноземної мови з урахуванням рідної/базової мови, віку, освітньо-культурного контексту та застосування їх на практиці.

4. **Результати навчання (компетентності).** Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування таких компетентностей:

1. Інтегральної компетентності (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов **(ІК)**).

2. Загальних компетентностей:

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

3. Фахових компетентностей:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Очікувані **програмні результати навчання**. Після успішного вивчення курсу студенти будуть здатні:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН 1)**;

- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати **(ПРН 2)**;

- організувати процес свого навчання й самоосвіти **(ПРН 3)**;

- співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо **(ПРН 5)**;

- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів **(ПРН7)**;

- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють **(ПРН 12)**;

- використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя (ПРН 14);

- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПРН 16);

- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення та використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання (ПРН 17);

- мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах (ПРН 18);

- мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології (ПРН 19).

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Language acquisition: the emergence of a grammar							
Тема 1. The study of language acquisition. Phonological development.		2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 1+1+2
Тема 2. Morphological development. Semantic development.		2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 1+1+1
Тема 3. Syntactic development. Determinants of language acquisition.		2	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 2+2+3
Разом за модулем 1					32	3	14
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							Т 1 /6
Змістовий модуль 2. Second Language acquisition							
Тема 4. The study of second language acquisition (SLA)		2	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 2+2+3
Тема 5. Interlanguage grammar		2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 1+1+1
Тема 6. Factors affecting		2	1		12	1	ДС + ДБ +

SLA. Esperanto and its role as the first foreign language.							РК / 1+1+2
Разом за модулем 2							14
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							Т 2 /6
Залік							60
<i>Усього</i>	90	10	10		64	6	100

Таблиця 2а (Заочна форма) Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Language acquisition: the emergence of a grammar							
Тема 1. The study of language acquisition. Phonological development.	13	1	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 1+1+1
Тема 2. Morphological development. Semantic development.	12	1			10	1	ДС + ДБ + РК / 1+0+0
Тема 3. Syntactic development. Determinants of language acquisition.	20				16	4	ДС + ДБ + РК / 1+0+0
Разом за модулем 1	45	2	1		36	6	5
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							Т 1 /15
Змістовий модуль 2. Second Language acquisition							
Тема 4. The study of second language acquisition (SLA)	13	1	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 1+1+1
Тема 5. Interlanguage grammar	20				16	4	ДС + ДБ + РК / 1+0+0
Тема 6. Factors affecting SLA. Esperanto and its role as the first foreign language.	12	1			10	1	ДС + ДБ + РК / 1+0+0
Разом за модулем 2	45	2	1		36	6	5
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							Т 2 /15
Залік							60
<i>Усього</i>	90	4	2		72	12	100

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Опрацювати рекомендовану літературу, підготувати стислі відповіді на питання планів семінарсько-практичних занять, ознайомитися із фонетичною і граматичною будовою англійської мови, особливостями та відмінностями вивчення англійської мови як рідної та іноземної, технологічними інноваціями, способами опрацювання англійської мови та збереження мовної інформації (національні та інтернаціональні корпуси, словники, інновації, ресурси).

Таблиця 3

Тема	Кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Child language acquisition.	6	7
Тема 2. Literacy acquisition.	6	7
Тема 3. Grammatical development	6	7
Тема 4. Early words and sounds	6	7
Тема 5. Reading and writing skills and their development	6	7
Тема 6. Insufficient language	6	7
Тема 7. Language disabilities	7	7
Тема 8. New ways of studying English. Corpus studies	7	7
Тема 9. Innovations, sources and resources.	7	8
Тема 10. NLP practices at the foreign language lesson	7	8
Разом:	64	72

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Під час вивчення курсу «Теорії засвоєння мови» студент повинен виконати такі види роботи: вивчити лекційний матеріал, виконати завдання для самостійного опрацювання, написати модульні контрольні роботи, скласти залік.

Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів. Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Відповідно до встановленого порядку можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Політика щодо академічної доброчесності. Учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися вимог щодо проходження

виробничої перекладацької практики, професійної етики та академічної доброчесності. Студенти-практиканти повинні дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, толерантно ставитися до професорсько-викладацького складу та інших здобувачів освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Студент допускається до складання заліку з курсу за умови виконання планів семінарів та успішного написання модульних контрольних робіт. У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку в терміни, визначені розкладом залікової сесії, за умови доопрацювання програмного матеріалу.

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Усі види навчальної діяльності студента оцінено певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує під час вивчення курсу за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, якій відповідає: зараховано/не зараховано (з можливістю повторного складання).

Протягом вивчення курсу студент має можливість набрати 40 балів поточного оцінювання (28 дф /10 зф балів за відповіді на семінарських заняттях і 12 дф /30 зф балів за модульні контрольні роботи) та 60 балів за підсумковий контроль.

Дисципліна складається із двох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (заліку)

Підсумковий контроль проводять у формі усного заліку. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 60 балів.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
--	--------

90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 – 74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Cook G., Seidlhofer B. Principle and Practice in Applied Linguistics. Oxford : Oxford University Press. 2009. 431 p.
2. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 499 p.
3. O’Grady W., Dobrovolsky M., Katamba F. Contemporary Linguistics. Introduction. London : Pearson Education Limited. 1996. 755 p.
4. Garavito de, J.B., John W. Schweiter. Introducing Linguistics. Theoretical and Applied Approaches. Cambridge : Cambridge University Press, 2021. 638 p.
5. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. London : Longman. 1991. 296 p.
6. Pinker S. The Language Instinct. How the Mind Creates Language. London : Penguin. 2015. 528 p.

Додаткова література

7. Ахманова О. С. Естественные языки и постановка проблемы создания искусственного вспомогательного языка в эпоху научно-технической революции. *Научно-техническая революция и функционирование языков мира* : сб. ст. М. : Наука, 1977. С. 37–41.

8. Данилюк Н. Есперанто – успішний проект міжнародної планової мови: 130 років функціонування (Міжнародному року творця есперанто Людвіга Заменгофа присвячено). *Актуальні питання іноземної філології* : наук. журнал / [редкол. : Біскуб І. П. (гол. ред.) та ін.]. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. № 6. С. 45–52.

10. *Интерлингвистическая теория и практика международного вспомогательного языка* : сб. ст. / отв. ред. А. Н. Дуличенко. Тарту, 1988. 184 с.

11. Королевич А. И. Книга об есперанто. К. : Наук. думка, 1989. 253с.

12. Benson P. Learning to teach across borders: Mainland Chinese student English teachers in Hong Kong Schools. *Language Teaching Research*. 2012. Vol. 16, № 4. P. 501–519.

13. Bloom P. Language Acquisition : Core Readings. New York : Harvester Wheatsheaf, 1993. 632 p. URL : https://www.goodreads.com/book/show/1744678.Language_Acquisition (дата звернення: 10.01. 2022).
14. Bryson B. Mother Tongue. London : Penguin Books, 1990. 270 p.
15. Celce-Murcia M., Hilles S. Techniques and Resources in Teaching Grammar. Oxford : Oxford University Press, 1988. 189 p.
16. Fletcher P. A Child's Learning of English. Oxford : Blackwell, 1985. 242 p.
17. Gobbo F. Introduction to Interlinguistics. Grin Verlag Publisher, 2020. 164 p.
18. Goodluck H. Language Acquisition. A Linguistic Introduction. Oxford : Blackwell, 1991. 224 p.
19. Enciklopedio de historio de la E-movado en USSR. Ĥarkiv : Dmic, 2002. 168 p.
20. Murphy R. A. From Practice to Performance. *A Manual of Teacher Training Workshop Activities*. 1995. Vol. 1. 147 p.
21. Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford : Oxford University Press, 1986. 142 p.
22. Pinker S. Language Instinct. How the Mind Creates Language. URL: https://www.audiobooks.com/audiobook/language-instinct/149663?refId=40779&gclid=CjwKCAiAz--OBhBIEiwAG1rIOq7wH_GC6fRVTEJwY08UeyYydpOznC7D3nv48eC_25PxQ4ghTvZGVRoCXnsQAvD_BwE (дата звернення: 10.01. 2022).
23. Richards J., Platt J., Platt H. Longman Dictionary of Applied Linguistics. London : Longman, 423 p.